

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 март 2024 г.
(OR. en)

7427/24

CLIMA 102
ENV 251
ENER 118
TRANS 135
AGRI 182
ECOFIN 283
COMPET 277
IND 134
MI 261

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	6291/24 + ADD 1-6
Относно:	Съобщение относно целта на Европа в областта на климата за 2040 г. – Обмен на мнения

1. Председателството изготви приложената бележка и въпроси към министрите, за да даде насоки за обмена на мнения по посочената по-горе тема на заседанието на Съвета (Околна среда) на 25 март 2024 г.
2. Комитетът на постоянните представители се приканва да вземе под внимание бележката и въпросите на председателството и да ги предаде на Съвета с оглед на обмена на мнения.

Съобщение относно целта на Европа в областта на климата за 2040 г.

– Обмен на мнения –

Въведение

На 6 февруари 2024 г. Комисията публикува своето съобщение относно целта в областта на климата за 2040 г.¹, в което е представена визия за периода след 2030 г. в контекста на засилването на изменението на климата и увеличаването на свързаните с него действителни разходи. В съобщението се определя визия за Европа като континент със силна промишлена екосистема, чиста, имаща малък въглероден отпечатък, финансово достъпна енергия и устойчиво развивани храни и материали, което ще донесе ползи за гражданите на ЕС и ще направи ЕС устойчив на бъдещи кризи. Въз основа на задълбочена оценка на въздействието в съобщението се препоръчва цел за намаление с 90% на нетните емисии на парникови газове до 2040 г. в сравнение с 1990 г., за да се запази твърдо ЕС в траекторията към неутралност по отношение на климата до 2050 г. Счита се, че препоръчаната цел съответства на научните препоръки и е съобразена с ангажиментите по Парижкото споразумение. Съобщението има за цел да постави началото на всеобхватен дебат относно бъдещата рамка на политиката в областта на климата за периода след 2030 г. Законодателните предложения за включване на целта за 2040 г. в Европейския закон за климата и последващите секторни мерки ще бъдат представени от следващата Комисия.

В Съвета подробното разглеждане на съобщението и оценката на въздействието на равнище работна група започна на 12 февруари 2024 г. Поради междусекторния характер на политиката в областта на климата председателството активно привлича представители от други състави на Съвета в тези обсъждания.

¹ Док. 6291/24 + ADD 1 – 6.

Към справедлив преход и конкурентоспособно устойчиво развитие

Според съобщението електрификацията ще бъде в основата на прехода към напълно декарбонизирана електроенергийна система до 2040 г. за сградите, транспорта и промишлеността. Отказването от изкопаемите горива ще увеличи независимостта и отворената стратегическа автономност на ЕС и ще намали риска от сътресения в цените. Енергията от възобновяеми източници ще стане гръбнакът на този преход, но ще бъдат необходими всякакви нисковъглеродни енергийни решения. Декарбонизацията на промишлеността ще изисква по-висока степен на кръгова икономика, засилено използване на технологии за улавяне на въглероден диоксид и разработване на нисковъглеродни решения, както и регулаторна и финансова среда, която подкрепя конкурентоспособността на ЕС. За да отговори на необходимостта от засилване на ролята на поглъщанията на въглероден диоксид в промишлеността за секторите, в които намаляването на емисиите е трудно (в допълнение към поглъщанията в екосистеми), на 6 февруари 2024 г. Комисията публикува съобщение относно промишленото управление на въглеродните емисии².

Емисиите от транспортния сектор следва да бъдат декарбонизирани с близо 80% до 2040 г. в сравнение с 2015 г. чрез значителни инвестиции в инфраструктура, технологични решения, определяне на цени на въглеродните емисии, внедряване на нисковъглеродни горива и преминаване към други видове транспорт. Емисиите на парникови газове от селското стопанство и поземления сектор ще трябва да бъдат намалени, като същевременно се гарантира достъпно и качествено производство на храни в ЕС. В съобщението се подчертава необходимостта от координация по цялата верига за създаване на стойност в областта на храните и от по-ефективно от гледна точка на ресурсите и съобразено с биологичното разнообразие управление на поземления сектор, за да се повиши неговата устойчивост спрямо изменението на климата.

² Док. 6306/24.

Пълното прилагане на договорената рамка за 2030 г. е ключово благоприятстващо условие за постигане на целта за 2040 г. Това трябва да бъде допълнено с широка благоприятна рамка за двете еднакво важни цели на Европейския зелен пакт, а именно справедлив преход и конкурентоспособно устойчиво развитие. Следователно ще трябва да се постави по-силен акцент върху справедливия преход, при който никой да не бъде пренебрегнат, и върху стратегическия диалог, включително с промишлеността и селскостопанския сектор. Определяне на цени на въглеродните емисии ще продължи да бъде основен движещ фактор за промяна и схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС) ще трябва да бъде допълнена от други механизми, като например ефективното използване на енергийното данъчно облагане и постепенното премахване на субсидиите за изкопаеми горива. Очаква се изискваното бързо внедряване на технологии с нулеви и ниски въглеродни емисии да създаде голям вътрешен пазар за производителите на чисти технологии и да стимулира научните изследвания и иновациите. Като се има предвид обаче, че за действително еднакви условия на конкуренция е нужен глобален подход към определянето на цени на въглеродните емисии, ЕС следва да продължи да действа в рамките на дипломатията по въпросите на климата, за да насърчава инициативи за определяне на цени на въглеродните емисии в други юрисдикции.

Разходи в резултат на бездействие и действията в областта на климата като инвестиционна политика

В съобщението се припомня, че между 1980 г. и 2022 г. крайно неблагоприятните явления, свързани с климата, са се увеличили, което е причинило 220 000 смъртни случая и 650 милиарда евро икономически загуби за този период в ЕС, от които около 179 милиарда евро през последните пет години. Вследствие на това беше решено резервът на ЕС за солидарност и спешна помощ да бъде увеличен с 1,5 милиарда евро за периода 2024 – 2027 г. Комисията счита, че ежегодно за прехода е нужно да се инвестират допълнителни 1,5% от БВП в сравнение с периода 2011 – 2020 г., но подчертава, че бездействието ще доведе до много по-големи разходи през следващите десетилетия, с възможност кумулативните разходи, изразени в загуба на БВП, да достигнат 2,4 трилиона евро между 2031 г. и 2050 г., което е консервативна прогноза, която не включва например риска от повратни точки. Освен това засилването на мерките за предотвратяването на опасности и за готовност ще доведе до подобряване на устойчивостта на цялата икономика и до намаляване на разходите за прехода.

За да се осигури нужното равнище на частни инвестиции ще е необходимо укрепване на съюза на капиталовите пазари и задълбочаване на единния пазар, като Европейската инвестиционна банка и другите институционални финансови участници ще играят ключова роля за мобилизиране на частни инвестиции, по-специално чрез намаляване на риска за проектите, отключване на инвестициите в инфраструктура и осигуряване на положителен сигнал за други участници на пазара. Целенасоченото публично финансиране ще позволи най-ефективното използване на съществуващите инструменти като Фонда за иновации, генерираните от СТЕ на ЕС приходи от търгове и бюджета на ЕС.

Въпроси към министрите:

Във връзка с гореизложеното, министрите се приканват да обменят мнения въз основа на следните въпроси:

- *Как ЕС следва да продължи прехода към неутралност по отношение на климата в контекста на засилването на изменението на климата и увеличаването на действителните разходи? Кое считате за важни благоприятстващи условия за разработването на рамка за периода след 2030 г.?*
 - *Кои икономически сектори имат най-голям потенциал да допринесат за прехода след 2030 г. и къде виждате най-големите предизвикателства?*
-